

Til beslutningsforslag nr. B 92. Betænkning afgivet af Kommunaludvalget den 3. juni 1993

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om direkte demokrati (indførelse af regionale vejledende folkeafstemninger ved vælgerinitiativ)

[af Pia Kjærsgaard (FP) m.fl.]

Udvalget har behandlet forslaget til folketingsbeslutning i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til indenrigsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Fremskridtspartiets medlem) forslaget til folketingsbeslutning til *forkastelse*.

Et *mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller forslaget til folketingsbeslutning til *vedtagelse uændret*.

Det danske folkestyre er så godt som intet andet og mere end en myte. Flertallet af Folkeetingets partiers politikere har enerådigt og hen over hovedet på befolkningen tiltaget sig selv en selvtilfreds kontrol over borgerne og dermed skabt en voldsom krise for folkestyret.

Selve styreformens navn (folkestyre) antyder jo, at folket er medbestemmende i de politiske valg. Ved det danske repræsentative system vælger man politikere til at varetage sine interesser. Men når de folkevalgte lader hånt om vælgerens ønsker, bryder de i virkeligheden med demokratiets princip.

Egentlig er det heller ikke muligt for vælgerne at vælge repræsentanter ud fra bestemte ideer. Embedsmandsinstitutionerne, organisationerne og diverse pressionsgrupper kan reelt lede politikerne i forskellige retninger ud fra ganske så snævre interesser.

Derfor er det vigtigt, at vælgerens mening bliver hørt i forbindelse med flere af de store og vedkommende problemer i det danske samfund.

Folkestyret skal genskabes, og derfor er det absolut nødvendigt, at folkets direkte indflydelse på den politiske proces forbedres væsentligt. Det er ikke politikernes pligt at søge at gennemføre de enkelte pressionsgruppers ønsker på bekostning af alle vælgerens ønsker, men derimod at hindre at de nye love skader vælgerens interesser.

Den indbyggede svaghed, der ligger i vores repræsentative valgsystem, kan elimineres ved, at alle befolkningsgrupper i samfundet kan stille krav om folkeafstemning. Direkte folkeafstemninger betyder, at vælgerne og ikke politikerne (de folkevalgte) har indflydelse på og afgør de vigtigste spørgsmål. Både Folketingets partier og de lokale folkevalgte repræsentanter kan lade sig vildlede og manipulere, men en hel befolkning kan ikke på samme måde lade sig styre af særinteresser. Lad da derfor vælgerens ønsker og behov få første ret til de politiske beslutninger.

Det, som dette beslutningsforslag drejer sig om, er at sikre demokratiets og folkestyrets overlevelse i en tid, hvor politikerlede og politikermistro trives bedre og bedre for hver dag, der går.

I beslutningsforslaget har Fremskridtspartiet nævnt nogle områder, hvor befolkningen

ville være langt bedre stillet, hvis de havde reel medindflydelse. Dermed ville man sandsynligvis også skabe mere forståelse for den førte politik.

Fremskridtspartiet ønsker med beslutningsforslaget, at Danmark også på lokalt plan bliver et virkeligt demokrati – med folkestyre.

Den tid er for længst forbi, hvor politikerne kunne påberåbe sig særlig viden eller større indsigt end den øvrige del af befolkningen. Folkestyret har her i landet fungeret på godt og ondt i henved 150 år, og det er udtryk for manglende demokratisk sindelag, hvis nogen vil hævde, at Folketinget eller de kommunale råd er i stand til at bedømme samfundsspørgsmål mere sagligt eller kvalificeret, end befolkningen er.

Fremskridtspartiet mener, at folkeafstemninger vil føre til, at der opbygges en større interesse og ansvarsfølelse for samfundsforhold. Vælgerne opnår en direkte deltagelse i de politiske beslutninger og har al mulig grund til at engagere sig og diskutere på arbejdspladser, i hjemmene og i nærmiljøet i øvrigt fremfor blot passivt at skulle affinde sig med, at politikerne tiltager sig hele beslutningsretten.

Adgangen til at afholde folkeafstemninger på vælgerinitiativ baserer sig på en idé om folkelig selvbestemmelsesret og direkte demokrati. Direkte demokrati medfører og betyder naturligvis, at vælgerne direkte kan være med til at afgøre alle sager i stedet for at overlade an-

svaret til repræsentative organer som for eksempel Folketinget. Udtrykket »folkelig selvbestemmelsesret« betyder, at den politiske magt både teoretisk og praktisk ligger hos folket, hvor den retteligt hører hjemme. I Danmark eksisterer der demokrati, hvor det forudsættes, at folket vælger og bestemmer politikens virksomåde. I virkelighedens verden er folkets reelle indflydelse på politikken begrænset.

Det er indlysende, at direkte demokrati i sig selv naturligt må følge med den folkelige selvbestemmelsesret, hvis det skal have nogen mening. Naturligvis kan den folkelige selvbestemmelsesret ikke være fuldstændig, men i videst muligt omfang kan man bruge direkte demokrati til hævvelse af selvbestemmelsesretten som en pragmatisk mulighed.

Ved indførelse af folkeafstemninger på kommunalt plan vil de pågældende vælgere i det lokale område blive langt mere involveret i de politiske processer. Netop derfor vil selve demokratiet blive styrket som en realistisk samfundsform, hvor det ærligt erkendes, at et demokrati med repræsentativt islæt i sig selv kan og vil betyde en begrænsning på det selv samme demokrati. Fremskridtspartiet ser derfor gerne, at demokratiet styrkes gennem afholdelse af flere folkeafstemninger på lokalt plan. Det er trods alt således, at jo tættere problemerne er på en selv, jo mere engageret er man, og jo mere indsigt og viden har man om forholdene.

Erling Christensen (S) Grete Schødt (S) Poul Erik Dyrlund (S) Holger Graversen (S)

Klaus Hækkerup (S) fmd. Peder Sass (S) Jørn Pedersen (S) Pernille Frahm (SF)

Torben Rechendorff (KF) Kirkegaard (KF) Per Tærsebøl (KF) Lis Noer Holmberg (V)

Erik Larsen (V) Else Winther Andersen (V) Poul Nødgaard (FP) nfmd.

Ebbe Lundgaard (RV) Glønborg (KRF)

Centrum-Demokraterne havde ingen medlemmer i udvalget.